

запорукою розвитку свідомого громадянського суспільства та правової держави загалом.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кириченко І.Г. Освіта МВС: закономірності формування та перспективи розвитку/ І.Кириченко //Іменем закону. – 2002. – №15 (5299).–12 квіт.
2. Сливка С.С. Професійна культура юриста (теоретико-методологічний аспект) /С.С.Сливка. – Львів: Світ, 2000. – 336 с.
3. Мануйлов Є.М. Правова культура юриста як основа його професіоналізму / Є. М. Мануйлов // Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого. Сер. : Філософія, філософія права, політологія, соціологія. - 2013. - № 3. - С. 211–213.
4. Чупринський Б. О. Правова культура як основний складник професійної культури юриста / Б.О Чупринський// Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.– 2013.– №27. – С.110-114.
5. Яценюк Т.С. Психологічні основи формування правової культури студентів [Електронний ресурс] / Т.С. Яценюк. - Режим доступу: <http://intkonf.org/yatsenyuk-ts-psihologichni-osnovi-formuvannya-pravovoyi-kulturistudentiv/>

Фігун Н.І.

*студентка IV курсу юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету*

Науковий керівник: *к. ю. н., доцент кафедри
теорії та історії держави і права*

Подковенко Т.О.

ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

В Україні система освіти зазнає постійних змін, це, зокрема, стосується і вищої юридичної освіти. Низка економічних, політичних та правових реформ, що здійснюються в Україні у зв'язку з необхідністю формування демократичної правової держави, зумовлюють перебудову юридичної освіти.

Про необхідність здійснення якісних змін у вищій юридичній освіті свідчить створення проекту Концепції вдосконалення правничої (юридичної) освіти для фахової підготовки правника відповідно до європейських стандартів вищої освіти та правничої професії (далі – Концепція вдосконалення правничої освіти). Тому метою даної роботи є критичний аналіз юридичної освіти в Україні, виявлення проблем у ній та можливості їх вирішення.

Проблемам реформування юридичної освіти присвячені праці М. Аракеяна, Т. Варфоломеєвої, В. Гошовського, В. Журавського, С. Ківалова, В. Ковальського,

С. Козлова, В. Комарова, С. Леонової, Ю. Оборотова, В. Опришка, Р. Петрова, В. Тація, Ю. Шемшученка та ін.

У п. 4 Концепції вдосконалення правничої освіти зазначається, що подальший розвиток правничої освіти має бути спрямований на підготовку правника відповідно до його фундаментальної ролі – утверджувати верховенство права через захист прав і свобод людини [4].

Необхідно зауважити, що потрібне не тільки удосконалення системи юридичної освіти, але важливим є зміна системи мислення юриста, формування у нього глобального правового світогляду. Важливими кроками у цьому напрямку можна вважати широке впровадження в навчальному процесі природно-правових підходів, які сприятимуть якісному становленню юриста як людини, яка не тільки знає право, а перш за все володіє праворозумінням, тобто розуміє зміст і сутність права, які внутрішньо регулюють його професійну життєдіяльність [1, с. 39]. Формування праворозуміння – надзвичайно важливий процес у підготовці майбутнього правника, який полягає у набутті студентом знань про ідеї, особливості та цінності права. Дане питання, насправді, дуже гостре сьогодні, оскільки велика кількість випускників юридичних факультетів не може визначити, до якої концепції праворозуміння схиляється, а, отже, не має власного розуміння права. Вирішення даної проблеми покладається на такі навчальні курси та спецкурси, як філософія права, юридична антропологія, історія і теорія прав людини тощо, котрі спроможні впливати на формування свідомості у молоді. Здобувачі правничої освіти повинні бути готові до служіння суспільству, будучи відданими принципам людської та професійної гідності, справедливості, неупередженості, співпереживання та дотримання високих етичних стандартів [4].

Ще однією проблемою є застосування морально застарілих педагогічних технологій та методів. Так, відповідно до закону “Про вищу освіту” українські студенти мають право обирати 25% від обсягу своєї освітньої програми, вибір дисциплін повинен забезпечуватись шляхом проведення опитування та, в ідеалі, врахування побажань кожного окремого студента. Західна практика показує, що вибір студентом курсу на основі особистого інтересу мотивує його на навчання. Проте в Україні дане право часто порушується з боку адміністрації факультетів. Отож це свідчить про неприйняття українською системою вищої освіти концепції студентоцентризму. Як зазначає К.Г. Некіт “під студентоцентричним навчанням розуміється формування програм і технологій навчання не так, як може й хоче викладач і кафедра, а так, як цього вимагає майбутня професія та можливості студента” [3, с. 53].

Для подолання проблеми застосування застарілих педагогічних технологій та методів у підготовці майбутнього правника необхідно застосовувати різні засоби професійно спрямованого навчання, які дозволяють відтворювати елементи професійної діяльності юриста. Виділяють традиційні та інноваційні (активні та інтерактивні) методики. Тут варто зосередитися на інноваційних методах, до яких належать навчальні судові процеси, ділові ігри, участь у роботі клінік, оскільки при їх застосуванні студенти вчаться мислити творчо і креативно, працювати в команді, шукати нестандартні способи вирішення питання та приймати важливі рішення. Практична складова у навчальному процесі є необхідною, адже впливає на формування первинних умінь та практичних навичок правозастосування.

Важливим є питання оновлення складу викладачів юридичних ВНЗ. Одним аспектом даної проблеми є те, що внаслідок стрімкого збільшення кількості юридичних факультетів, особливо у некласичних та непрофільних вишах, виникла потреба кваліфікованих кадрів, яких не завжди вистачає, а тому викладачами ставали, часто, сторонні від юриспруденції люди. Другим аспектом є те, що до викладацької роботи залучається чимало практиків, які з однієї сторони можуть передати студентам власний досвід, що є позитивним моментом, однак, з другої сторони, займаючись юридичною практикою, ці особи не завжди мають належне уявлення про сучасні педагогічні технології, не володіють знаннями про ефективні методики викладання, не достатньо ознайомлені із психолого-педагогічними основами роботи зі студентами.

М.В. Кравчук вважає, що досягти високого рівня якості науково-педагогічних кадрів можна через закріплення більш високого соціального статусу викладачів і справедливе фінансове забезпечення цього статусу; запровадження системи постійного підвищення кваліфікації, стажування за кордоном, удосконалення навчальних методик для викладачів тощо [2, с. 164].

Метою вищої юридичної освіти має бути підготовка конкурентного юриста не лише в межах країни, але і на світовій арені, тобто постає необхідність здійснити низку практичних заходів на шляху інтернаціоналізації вищої юридичної освіти. В процесі інтернаціоналізації можна виділити три необхідних елементи: наявність міжнародного компонента в змісті навчальних програм, міжнародна мобільність студентів і викладачів, наявність програм міжнародного технічного співробітництва і взаємодопомоги.

Однак перепоною інтернаціоналізації юридичної освіти є низький рівень володіння іноземними мовами як студентів, так і викладачів, що робить неможливим реалізацію міжнародних проектів з провідними навчальними закладами світу, а, отже, необхідно створити реальні умови для підвищення рівня володіння іноземними мовами.

Найактуальнішою є проблема оптимізації мережі юридичних навчальних закладів з урахуванням їх можливостей здійснювати освітню діяльність. Варто зауважити, що розподіл вищих навчальних закладів юридичного профілю та загального ліцензійного обсягу з напрямку “право” за регіонами дуже відмінний, а це зумовлює певні соціальні проблеми, оскільки для молоді різних регіонів створюються нерівні можливості для здобуття вищої юридичної освіти.

Таким чином, для суттєвого поліпшення юридичної освіти в умовах адаптації законодавства України до міжнародних та європейських стандартів необхідне здійснення наступних заходів:

- ▲ реформування і затвердження стандартів вищої юридичної освіти;
- ▲ визначення навчальних предметів, з урахуванням бажання студентів, крім фундаментальних дисциплін;
- ▲ високоорганізована перепідготовка викладачів;
- ▲ зміна методологічного підходу до підготовки майбутніх правників;
- ▲ налагодження міжнародної співпраці.

Зважаючи на постійні зміни, що відбуваються в галузі вищої юридичної освіти, все ж є надія, що освіта в Україні вийде на якісно новий рівень, а українські правники зможуть стати конкурентними в світовій площині.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бостан С.К. Фундаментальна фахова підготовка правника в контексті “Концепції розвитку юридичної освіти в Україні” / С.К. Бостан – [Електронний ресурс]: Режим доступу // http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/6734/konf_suchyuridosvita.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
2. Кравчук М. В. Основні напрями реформування та стандартизації вищої юридичної освіти / М.В.Кравчук – [Електронний ресурс]: Режим доступу // <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/18363/25-Kravchuk.pdf?sequence=1>.
3. Некіт К.Г. Реформування юридичної освіти як крок до європейської інтеграції / К.Г. Некіт – [Електронний ресурс]: Режим доступу// http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/6734/konf_suchyuridosvita.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
4. Проект Концепції вдосконалення правничої (юридичної) освіти для фахової підготовки правника відповідно до європейських стандартів вищої освіти та правничої професії – [Електронний ресурс]: Режим доступу// <http://uba.ua/documents/2016%20-%2009%20-%2014%20-%20Education%20Concept.pdf>.

*Цимбалюк М. Д.,
студент II курсу юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету*
*Науковий керівник: к. ю. н., доц., доцент кафедри теорії
та історії держави і права ТНЕУ*
Кравчук В. М.

НОВІ ВИКЛИКИ У МОДЕРНІЙ ПРАВОВІЙ ОСВІТІ

На сучасному етапі розбудови Української держави актуальним є питання створення нової української еліти, але без реформування системи освіти його вирішення є неможливим. Потрібно змінювати, шукати нові підходи у навчанні, щоб освіта справді давала усім якісні знання. Дуже дивно, коли у вищих ешелонах влади говорять, що вища освіта потрібна не всім, коли «врізають» фінансування, гальмують освітню реформу чи інше. Освіта – це ключовий напрям розвитку і розбудови держави. Зараз дуже важливо розвивати освіту, вкладати капітал, модернізувати, тягнутися до сучасних стандартів, які існують на Заході. Без освіченої нації не буде руху вперед.

Отож, метою даної публікації є акцентування уваги на актуальності дослідження сучасної правової освіти, визначенні її проблем і пошуку їхніх раціональних розв'язань. Освіта має стати цікавою і потрібною для усіх, навчальний процес потрібно організувати так, щоб він досягав мети.

За час навчання студенту-правнику викладається багато дисциплін, тобто потрібно засвоїти і вивчити багато матеріалу, часто студент нічого не запам'ятовує